

מנהיגי חינוך יקרים!

שבת שבין ראש השנה ויום הכיפורים נקראת "שבת שובה", מפני שמפטירין בה שובה ישראל (הושע י"ד) וקורין לה גם שבת תשובה מפני שהיא בתוך ימי התשובה.

על פי הספרים יש בכל יום מימי התשובה בכדי לכפר על כל ימי השנה כולה. וכך כותב בעל הספר התודעה כי "כל אחד משבעת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים הוא כנגד יום מימות השבוע של כל השנה, וראוי לשוב בכל יום על מה שפגם כל השנה כולה ביום זה." ובמיוחד ערך מיוחד יש ל שהיא "הראשונה בשנה – אף היא שבת ראשונה לבריאה, שבראש השנה נברא אדם ובו ביום חטא, והגנה עליו זכות שבת בראשית לאחר חטאו וכשנתגלה לו כוחה של תשובה, מיד פתח ואמר: מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות לה".."

בשנה זו נבקש לעורר זכות על כולנו כפי שמספרים חסידים על ר' אלימלך מליז'נסק.

שפעם אחת ביקש ממנו אחד מחסידיו שילמדו סוד 'כפרות' ושלח אותו לכפר פלוני לבית מרזח מסויים ושם ילמד.

הגיע החסיד לשם וראה את בעלי הבית מארחים את גויי הסביבה והמקום מלא המולה שתייה ושיכורים. בשעת לילה מאוחרת עזבו אחרוני האורחים ובעל הבית ואשתו נותרו לבד.

אמר בעל הבית לאשתו להוציא את הפנקסים. ונטל הפנקס הראשון וקרא בו בקול.

ביום פלוני הגיע פלוני עני ולא כבדתיו כראוי. וביום זה דיברתי עם פלוני קשות וביום זה באו מחשבות זרות בתפילה וכן הלאה.

ואז הוציאו את הפנקס השני וקראו בו צרות שאירעו להם אותה שנה. צרות שעברו כל יום ויומו.

כשסיים לקרוא אמר: ריבוננו של עולם כפי שיוצא מהפנקס הראשון אני חייב לך הרבה מאוד. אבל הלא גם לי יש חשבון כפי שיוצא מהפנקס השני. אני יודע שבוודאי החוב שלי יותר גדול, אבל אחרי אשר החשבון מסובך אני מבקש ממך לבוא ל'עסק השווה' אתה תניח לי את החוב נגד הצרות שעברו עלי 'זה חליפתי זה תמורתך זה כפרתי'

וכשסיפר התלמיד לרבו את הדברים אמר ר' אלימלך שזהו ממש הפסוק בתהלים (לח,י) "ה' נְגַדְךָ כָּל-תַּאֲוֹתַי; וְאַנְחָתִי, מִמֶּךָ לֹא-נִסְתָּרָה" אתה יודע את תאוותי וכשלונותי אך גם אנחתי וצרותי ידועות לך ויהיה זה כפרת זה. זה סוד הכפרות אותו לימד ר' אלימלך - לראות בצרות השנה החולפת מפתח לכפרה וטהרה. ואולי בשבת זו - שפעמים רבות קוראים בה את פרשת האזינו

יש מדרגה נוספת להבנת הצרות והתלאות העוברות על עם ישראל: במרכזה של פרשת האזינו עומדת 'שירת האזינו'. שירה זו מיוחדת מאוד בכך שכלולות בה תוכחות לעם ישראל על שנות המדבר, וגם דברים שעתידים לקרות במהלך ההיסטוריה, עד לביאת המשיח. השירה הזאת אמורה להילמד, להיות מושמת בפיהם של בני ישראל - "למדה את בני ישראל שימה בפיהם"

דברי השירה האלה הם תיאור ברור ומדויק של מה שקרה בהיסטוריה שלנו וגם של הייעוד שלנו בעולם. שירת האזינו היא אקטואליה ולא רק תיעוד של העבר שלנו. יהודים שחיים רק בהווה ואינם רואים את הגדולה של העתיד מנתקים את עצמם מההשתתפות בעתיד הזה. שירה זו היא נבואה על מה שיקרה, "עד ששלח בהם בארצם דבר ורעב וחיה רעה וחרב, ואחרי כן פיזר אותם בכל רוח ופאה" (הרמב"ן).

אמנם שירת האזינו מבטיחה לנו גאולה ושלווה, חזרה בתשובה ועולם טוב יותר. אך דבריה של השירה לאורך חלקים נרחבים בה קשים עד 'ואנוכי אסתר אסתיר פני'..

אלא שיש דרך מיוחדת לראות את קורות ההיסטוריה וכפי שנכתב בתוך השירה עצמה - "זכור ימות עולם בינו שנות דר ודר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (ל"ב, ז'). "ימות עולם" - אלה הימים שחלפו, "שנות דור ודור" - אלה הימים שעתידים לבוא - ("חפץ חיים") "זכור ימות עולם" - מה עשה בראשונים שהכעיסו לפניו. "בינו שנות דור ודור" - להכיר להבא שיש בידו להיטיב לכם ולהנחיל לכם ימות המשיח והעוה"ב (רש"י). רש"י רואה בידיעת העבר אמצעי ללימוד לקח מהקורות אותנו ואמצעי לחיזוק האמונה לגבי הצפון לנו. הרשב"ם מוסיף: "זכור ימות עולם" - בטרם נולדתם הכין לכם נחלתכם" - דהיינו כבר בעבר דאג לנו ה' ובודאי ימשיך וידאג לנו כך גם בעתיד. וכפי שכותב ר' יעקב עמדין בהקדמה לסידור - מההיסטוריה של עם ישראל לומדים אמונה. כשרואים כיצד מכל העמים (מואב, עמון, אדום, ארם, בבל ועוד ועוד) רק עם ישראל חי וקיים ואף על פי שנאמר לו 'אכריתה מאנוש זכרם' הוא חי וקיים וזוכה לנגד עינינו ממש לקיום סוף השירה 'וכיפר אדמתו עמו'. מתוך כך אנו מתמלאים כוח 'לשיר את הצרות' להבין ולחיות שהכל חלק ממהלך גאולה אלוהי.

ועוד משהו שמחייב דווקא אותנו מתוך הראייה הזו - כמחנכים אנו מתבקשים לראות את המסר המתאים בכל שלב ולכל אירוע וכפי שכותב בפרשה ה'חידושי הרי"ם':

"בינו שנות דור ודור" - בכל דור ובכל תקופה יורדת ובאה מן השמים הבנה חדשה בתורה, שהיא דרושה ומותאמת לטיב הדור והתקופה. צדיקים שבכל

דור מבינים בתורה כפי מה שדרוש ללמד את בני הדור ההוא" נזכה להיות מ'הצדיקים' המלמדים בדור את מה שהוא צריך לאותה שעה.

מנהלים יקרים, אנו נמצאים בימים גדולים ומאתגרים, אנו נמצאים בעיצומם של עשרת ימי תשובה, ימי רחמים ורצון, רחמים גם מלשון "רחם", מלשון לידה, צמיחה. ריבוננו של עולם מרחם על הארץ, מרחם על הבריות, מאפשר לנו כל שנה מחדש לחדש ולקדם את המציאות. אנו מבקשים "סיעתא דשמיא", עזרה לנוע קדימה, להתחדש בשנה החדשה, מבקשים להוליד קומה חדשה של עבודת ה', של מידות, של שאיפות ורצונות. בימים בהם כל מערכת החינוך, כל המשק נמצא בסגר אנו נדרשים במשנה אחריות להמשיך להפעיל למידה מרחוק באופן מובנה ולאורך כל יום הלימודים, מידי יום. אנו נדרשים להתאים דרכי הוראה למידה מותאמים באופן שתתרחש הפנמה ובנית קומה ערכית לצד הקניית הידע בבחינת " בינו שנות דור ודור".

מזכירה לכולנו התו ה"סגול" בנושא הלמידה מרחוק שכפי הנראה תהיה עוד תקופה ממושכת במהלך שנה זו:

- סדר יום מלא של למידה, ע"פ המתווה שפורסם הכולל תפילה, לימוד מקצועות קודש מידי יום.
 - למידה היברידית המשלבת שעורים מקוונים ותרגול במשימות מתמשכות ובמשימות מתוך חומרי למידה כתובים.
 - אחריות לתת מענה לעד "אחרון התלמידים", דגש על תלמידים עולים, תלמידי סיכוי, תלמידים ללא אמצעי קצה, תלמידים הזקוקים לליווי טכנולוגי.....
 - מענה רגשי, חברתי, תנועתי כחלק מסדר יום בתוך מערכת השעות. בהמשך האיגרת תוכלו להיעזר בעושר תוכניות, עושר חומרים, עושר יחידות לימוד העומדים לרשות צוותי החינוך, מבקשת מאוד להעביר האיגרת לצוות החינוכי, לבדוק מה יכול לסייע לכם ולהיות חלק ממסע הלמידה מותאם חמ"ד בעת הזאת.
 - בע"ה תכתבו ותחמו לחיים טובים ולשלום, נזכה לשנה של בריאות טובה ושיגרה .
- בברכה רבה
שושנה נגר